Leerlingenprognose en Integraal Huisvestingsplan scholen voor Urk

abf RESEARCH

TRENDSETTEND IN CIJFERS

Leerlingenprognose en Integraal Huisvestingsplan scholen voor Urk

Uitgevoerd in opdracht van Gemeente Urk

Wim Faessen – David Omtzigt

juni 2020 | r2020-0025WF | 19303-WRG

ABF Research | Verwersdijk 8 | 2611 NH | Delft | 015 - 27 99 300

Copyright ABF Research 2019

De informatie in dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. ABF Research aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten, onnauwkeurigheden of onvolledigheden. Het gebruik van (onderdelen van) dit rapport is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Samenvatting **1**
1 Inleiding **5**
1.1 Startsituatie per 1-10-2019 5
1.2 Leerlingenprognose 2016 10
2 Leerlingenprognose en ruimtebehoefte scholen **13**
2.1 Regulier basisonderwijs 14
2.2 Speciaal onderwijs 19
2.3 Voortgezet onderwijs 22
2.4 Buitenschoolse voorzieningen 23
3 Leerlingenprognose en capaciteit huisvesting bewegingsonderwijs **25**
3.1 Regulier basisonderwijs 25
3.2 Speciaal onderwijs 26
3.3 Voortgezet onderwijs 27
4 Effecten van Passend Onderwijs **29**
4.1 Ontwikkeling aantal leerlingen 29
4.2 Leerlingenvervoer 29
4.2.1 Effect komst Obadjaschool naar Urk 31
4.3 Effecten komst nieuwe speciale scholen naar Urk 31
5 Verduurzaming **33**

Samenvatting

Nieuw IHP

Op verzoek van de gemeente Urk heeft ABF Research een nieuwe leerlingenprognose gemaakt die als basis is gebruikt voor het nieuwe Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het onderwijs op Urk. In deze leerlingenprognose is rekening gehouden met de actuele nieuwbouwplannen van de gemeente.

De gemeente Urk telt momenteel 12 basisscholen en twee middelbare scholen, een school voor middelbaar beroepsonderwijs, twee scholen voor speciaal onderwijs en vier kinderopvanglocaties.

Vorige leerlingenprognose

De vorige leerlingenprognose voor Urk dateert van 2016 en is indertijd ook door ABF Research gemaakt. Het feitelijke aantal leerlingen op 1 oktober 2019 op Urk van 3.104 is bijna tot op de eenheid nauwkeurig voorspeld met het individualiseringsscenario (3.115). Voor afzonderlijke scholen wijkt deze prognose echter meer af van het werkelijke aantal. Mogelijke redenen voor verschillen zijn veranderingen in omvang of mate van voedingsgebieden van scholen, wijzigingen in de stroom van migratieleerlingen en toevallige gebeurtenissen of ontwikkelingen op sociaal vlak die schoolkeuze of overstappen beïnvloeden.

Keuze voor scenario Individualisering

Voor Urk is in overleg met de gemeente besloten dat het individualiseringsscenario, gelet op de ontwikkeling van de geboorten en de langzame maar gestage afname van de gemiddelde huishoudensomvang in de afgelopen jaren waarschijnlijker is dan het Trend-scenario dat uitgaat van de trends in de laatste acht jaar.

Basisonderwijs

Volgens het scenario Individualisering zal het totale aantal leerlingen in het reguliere basisonderwijs op de Urker basisscholen het komende decennium licht gaan dalen maar in het volgende decennium weer licht gaan stijgen. Per saldo zal het aantal leerlingen in het schooljaar 2039/2040 daardoor slechts een fractie hoger zijn dan in het huidige schooljaar 2019/2020.

Voor de meeste scholen met regulier basisonderwijs op Urk wordt tot 2030 een kleine daling van het aantal leerlingen verwacht maar dat geldt niet voor basisscholen Harmpje Visser, Prinses Beatrix en De Vuurbaak. En waar de andere basisscholen na 2030 een verdere daling of een stabilisering van het leerlingenaantal tegemoet kunnen zien, zal het aantal leerlingen in de nieuwe Zeeheldenwijk gestaag oplopen, wat een keuze voor een nieuw schoolgebouw daar ondersteunt.

Scholen op Urk waarvoor op termijn minstens drie jaar achter elkaar een leerlingenaantal onder de huidige opheffingsnorm van 185 wordt verwacht zijn Ds. E. Du Marchie van Voorthuysen (vanaf 2021), Dr Maarten Luther (vanaf 2022) en De Regenboog (vanaf 2027). Voor GBS De Vuurbaak, met een lager aantal over de hele periode, geldt deze norm niet omdat er bij deze school sprake is van een bijzondere stroming. Samenvoeging van scholen en nevenvestigingen bieden gemeenten en schoolbesturen mogelijkheden om aan de normering te (blijven) voldoen.

Met de verwachte aantallen leerlingen in het individualiseringsscenario hebben de meeste scholen op Urk volgens de normen uit 2019 meer dan voldoende capaciteit als het om vierkante meters gaat. Bij de huidige capaciteit, exclusief de tijdelijke lokalen, laten basisscholen Frits Bode en De Vuurbaak over de hele prognoseperiode tot 2040 een capaciteitstekort zien, terwijl het ruimtetekort voor De Regenboog (in 2025), Cornelis Zeeman (in 2026) en Prinses Beatrix (in 2034) door een daling van de leerlingenaantallen eerder zal verdwijnen. Overigens kan op basis van de huidige (nieuwe) regelgeving de ruimtebehoefte van scholen niet meer exact worden bepaald.
In de praktijk gaat het meer om lokalen dan vierkante meters. Vanuit dit perspectief zouden vooral bij basisscholen Harmpje Visser (tot 2040) en Frits Bode (tot 2027) extra lokalen gewenst zijn.

Speciaal onderwijs

Voor de prognoses voor het speciaal onderwijs kunnen nog moeilijk trends worden bepaald omdat deze scholen pas recent in Urk zijn gestart. Op grond van het feit dat aanbod doorgaans ook vraag schept mag een sterkere stijging van de leerlingenaantallen in het speciaal onderwijs op Urk worden verwacht, zeker in de eerste jaren na vestiging als leerlingen uit Urk die nu elders speciaal onderwijs volgen de overstap maken naar een school op Urk. Voor de Kentalis Enkschool wordt daarbij een doorgroei naar 20 à 25 leerlingen verwacht en voor de Obadjaschool is een groei naar 40 à 45 leerlingen uitgesproken.

De ruimtebehoefte van leerlingen in het speciaal onderwijs is groter dan van kinderen in het reguliere basisonderwijs. Als de speciale scholen inderdaad gaan groeien is er ook meer ruimte nodig. Voor de Obadjaschool zou dan een doorgroei naar een ruimtebehoefte tussen 350 à 400 m2 (exclusief vaste voet omdat het een nevenvestiging betreft) mogelijk zijn; voor de Kentalis Enkschool naar 470 m2 (inclusief vaste voet). Bij de verwachte doorgroei van de Obadjaschool zullen er, uitgaande van maximaal tien leerlingen per klas, vier lokalen nodig zijn/blijven.

Voortgezet onderwijs

De prognose van het aantal leerlingen in het basisonderwijs werkt op termijn ook door in het middelbaar onderwijs op Urk. De eerstkomende jaren, tot 2023, zullen de leerlingenaantallen van zowel Berechja als Pieter Zandt nog stijgen, maar in de tien jaren daarna zal het aantal leerlingen van beide scholen gaan dalen, tot onder het huidige niveau. Pas in 2034 komt aan die daling een einde waarna de aantallen weer zullen toenemen.

De ruimtebehoefte van leerlingen in het middelbaar onderwijs zal dus vooral op de korte termijn stijgen maar zal daarna, ook als de aantallen weer dalen, toch nog geruime tijd op een hoger niveau liggen dan in 2019.

Alleen tussen 2030 en 2036 zal het aantal leerlingen onder het huidige niveau liggen, met dan ook een lagere ruimtebehoefte.

Buitenschoolse voorzieningen

De vier kinderopvangcentra mogen een verdere uitbreiding van het gebruik van kinderopvang tegemoetzien. Het deelnamepercentage op Urk ligt nog ver onder het provinciaal en landelijk gemiddelde. Ook met een verdere stijging van opvang door gastouders zal de formele kinderopvang van circa 450 kinderen nu volgens de prognose sterk gaan toenemen tot wellicht 700, of nog meer.

Ook de ruimtebehoefte van de buitenschoolse opvang zal daarmee op termijn aanzienlijk stijgen, afhankelijk ook van de toename van de inzet van gastouders en van de mogelijkheden tot spreiding van de kinderen over de dagen en uren van de week.

Bewegingsonderwijs

Met twee sporthallen en twee gymzalen waar gymnastiekonderwijs kan worden gegeven is de capaciteit momenteel te krap om de klokuren te benutten en in te delen. Bij een aantal van acht speelvelden en 24 beschikbare klokuren komt het aantal mogelijke klokuren bewegingsonderwijs uit op 192. Dat is bij twee klokuren bewegingsonderwijs per week ***onvoldoende*** om in het aantal benodigde klokuren te voorzien, zelfs als de groepen 1 en 2 (ongeveer 34 in totaal) in het reguliere basisonderwijs buiten beschouwing blijven omdat voor hen ook een speellokaal volstaat. Bij de indeling van de lessen van alle basisscholen zal het dus nu al passen en meten zijn, zeker als andere groepen leerlingen van het speciaal en voortgezet onderwijs (Pieter Zandt) nog gebruik (gaan) maken van dezelfde accommodaties, en ook andere verenigingen of instellingen dat graag willen (blijven) doen.

Bij de ontwikkeling van de brede school in de Zeeheldenwijk is het noodzakelijk ook een nieuwe locatie voor bewegingsonderwijs te bouwen, mede gelet op de aanbevolen afstand van maximaal 750 meter tussen de accommodaties voor basisonderwijs en bewegingsonderwijs. Ook voor de verdere toename van het aantal klokuren na 2030 zou een extra sportlocatie zeer gewenst zijn.

Zodra de Zonnebloemschool op Urk gevestigd wordt moeten er in het schema voor bewegingsonderwijs extra uren worden ingepast op de sportlocatie die daar het meest voor in aanmerking komt, gelet op de voor het speciaal onderwijs aanbevolen afstand van maximaal 300 meter.

Met de verwachte stijging van de leerlingenaantallen in het voortgezet onderwijs tot 2024 zal het beroep dat op de aanwezige sportlocaties wordt gedaan de komende jaren nog verder stijgen. Na 2024 zal de druk op de sporthallen vanuit het voortgezet onderwijs weer gaan afnemen.

Passend onderwijs en leerlingenvervoer

Met de invoering van het passend onderwijs in 2013 blijkt tussen 2014 en 2017 een daling te zijn ingezet van het aantal leerlingen met een aanspraak op leerlingenvervoer. Vanaf het schooljaar 2017/2018 zijn de aantallen min of meer stabiel en gaat het om ongeveer 165 leerlingen. Anno 2020 worden vanuit Urk leerlingen naar Lelystad, Kampen, Zwolle, Emmeloord, Haren, Beetsterzwaag en Zeist vervoerd.

De laatste jaren is met het leerlingenvervoer op Urk een bedrag van ongeveer € 600.000 gemoeid.
In september 2017 konden voor het eerst 9 leerlingen die daarvoor nog naar de Obadjaschool in Zwolle moesten, op Urk voor onderwijs terecht. Voor deze kinderen zijn de vervoerskosten omlaag gegaan. Naarmate meer kinderen de overstap maken, of meteen in Urk terecht kunnen, zal het bedrag voor vervoer structureel lager worden. Ook de komst van de Zonnebloemschool naar Urk zal gepaard gaan met een verdere daling van de kosten van het leerlingenvervoer.
Overigens zal de toekomstige verhuizing van de Obadjaschool naar de brede school in de Zeeheldenwijk de vervoerskosten mogelijk weer iets doen toenemen omdat de gemiddelde afstand naar deze locatie vanuit de overige wijken van Urk iets groter is dan naar de huidige locatie.

Verduurzaming

De gemeente Urk heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Een groot deel van het maatschappelijk vastgoed in Urk bestaat uit schoolgebouwen en binnensportaccommodaties. Deze lenen zich dus goed om in belangrijke mate aan de duurzaamheidsambities van de gemeente bij te dragen. Het beheer van een school leent zich heel goed om, al dan niet gecombineerd met het uitvoeren van onderhouds-, controle- of beheerwerkzaamheden, aandacht te besteden aan de duurzaamheid van de school, waaronder het binnenklimaat en de energieprestatie. Periodiek kan worden gekeken naar maatregelen waarmee de kwaliteit van de school kan worden verbeterd en mogelijk ook tot een gunstiger exploitatie leiden. Om op deze punten substantiële winst te realiseren moeten gemeente en schoolbesturen de handen ineenslaan.

Door de huidige bekostigingssystematiek en gescheiden onderhoudsverantwoordelijkheid is aandacht nodig voor de onevenredige verdeling van kosten en baten van duurzaamheidsmaatregelen. Om te komen tot een juiste verdeling wordt daarom geadviseerd een activiteitenschema op te stellen.

In de loop van 2021 zal door de gemeente in samenwerking met de scholen een duurzaamheidsplan worden opgesteld waarin maatregelen en verantwoordelijkheden worden uitgewerkt.

1 Inleiding

IHP en leerlingenprognose

De gemeente Urk heeft voor het onderwijs op Urk een nieuw Integraal huisvestingsplan (IHP) nodig omdat het vorige plan inmiddels gedateerd is. In het kader van dit nieuwe IHP is ook een nieuwe leerlingenprognose over de periode 2020-2040 noodzakelijk, vereist voor de onderbouwing van de aanvragen voor onderwijshuisvesting en voor de bekostigingstitel. Evenals in 2016 heeft de gemeente ABF Research verzocht deze leerlingenprognose in twee varianten op te stellen: op basis van een standaard scenario en op basis van een individualiseringsscenario.

Om de leerlingenprognose voor Urk te kunnen maken moet duidelijk zijn hoeveel woningen er gebouwd gaan/mogen worden in de nieuwe Zeeheldenwijk (CBS-buurt Industrieterrein II). De gemeente Urk is hierover in gesprek met de Provincie Flevoland en heeft Bureau Stedelijke Planning (BSP) gevraagd dit te onderzoeken. Na overleg met de gemeente en BSP heeft ABF het gemeentelijke woningbouwprogramma met het Primos-prognosemodel van ABF doorgerekend en zijn de beide varianten van de leerlingenprognose tot stand gekomen.

Een IHP is een essentieel beleidsstuk voor gemeenten en schoolbesturen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor investeringen in de huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs. In een Integraal Huisvestingsplan leggen gemeente en scholen hun gedeelde visie op het scholenlandschap van de toekomst vast. En ze bepalen hoe ze met investeringen in dat scholenlandschap omgaan.

1.1 Startsituatie per 1-10-2019

De gemeente Urk telt momenteel 12 basisscholen en twee middelbare scholen.

Onder schoolvereniging Rehoboth (volledige naam: Vereniging Rehoboth tot stichting en instandhouding van scholen met de Bijbel te Urk), vallen zeven basisscholen:

- Koningin Wilhelmina
- De Regenboog
- Cornelis Zeeman
- Prinses Beatrix
- Groen van Prinsterer
- Harmpje Visser
- Frits Bode

Tot het Reformatorisch Basisonderwijs Urk behoren vier scholen:

- Ds. E. du Marchie van Voorthuysen
- Dr. Maarten Luther
- Johannes Calvijn
- Petrus Dathenus

Eén school biedt Gereformeerd basisonderwijs aan:

- GBS De Vuurbaak

Daarnaast zijn er twee scholen voor speciaal onderwijs op Urk, namelijk:

- Kentalis Enkschool, neutraal bijzonder, gehuisvest bij basisschool Harmpje Visser
- Obadjaschool, reformatorisch, met vier noodlokalen, voorlopig nog gehuisvest bij basisschool Petrus Dathenus

Er zijn twee middelbare scholen op Urk:

- Berechja College, een scholengemeenschap op protestant-christelijke grondslag voor vmbo en havo-onderbouw
- Pieter Zandt (locatie Urk), een scholengemeenschap op reformatorische grondslag voor vmbo en onderbouw havo, vwo en gymnasium

Ook is er een vestiging voor middelbaar beroepsonderwijs op Urk:

- ROC Friese Poort (locatie Urk), een school voor christelijk beroepsonderwijs met mbo-opleidingen op het gebied van scheepvaart en visserij

Tabel 1-1 biedt een overzicht van de scholen en een aantal kenmerken daarvan op Urk per 1 oktober 2019. Harmpje Visser is qua oppervlakte de grootste basisschool met ook de meeste leerlingen. GBS De Vuurbaak is in oppervlakte de kleinste school en heeft ook de minste leerlingen.

Tabel 1-1: Situatie scholen Urk (1 okt. 2019)

Type Code	Naam school	Bouwjaar	Lokalen		Andere ruimten				
			Permanent	Tijdelijk	Directie-kamer	Team-kamer	Speel-lokaal	Neven-ruimte	Andere ruimte
Basisonderwijs									
11DO	Koningin Wilhelmina	2010	11		Ja	1	1	4	Ja
11QD	De Regenboog	1986/2014	8	1	Ja	0	1	4	Ja
13FF	Harmpje Visser	2015	19		Ja	0	2	11	Ja*
12KH	Cornelis Zeeman	1990/2001/2003	10	1	Ja	1	1	3	Ja
12SU	Prinses Beatrix	1999/2002/2003	17		Ja	0	2**	3	Ja
12ZI	Groen van Prinsterer	1976/2004	10		Ja	0	1	3	Ja
21QZ	Frits Bode	1988/2006	10	2	Ja	1	1	5	Ja
03WY	Dr Maarten Luther	1977/2002/2010	8						
04XA	Johannes Calvijn	2009	10	1					
06NG	Ds. E. Du Marchie van Voorthuysen	1987/1991/2007	8						
27RP	Petrus Dathenus	2000/2006/2007	14						
23UT	GBS De Vuurbaak	2010	7						
Speciaal basisonderwijs									
	Kentalis Enkschool		2					4	
	Obadjaschool			4					
Voortgezet onderwijs									
	Berechja								
	Pieter Zandt								

Nevenruimten zijn kamers / vertrekken voor gesprekken of werken met een kleiner groepje.
De andere ruimte is een groter vertrek waarin wat grotere groepen kunnen zitten.
* De Harmpje Visserschool heeft een andere ruimte voor handvaardigheid dat in gebruik is als groepslokaal.
** De Prinses Beatrixschool heeft formeel twee speellokalen waarin 1 in gebruik als groepslokaal.

Type Code	Naam school	Bruto vloeroppervlakte m^2		Gymnastieklocatie	Aantal leerlingen per 1 okt. 2019
		Permanent	Tijdelijk		
Basisonderwijs					
11DO	Koningin Wilhelmina	1.554		De Schelp	250
11QD	De Regenboog	1.166	80	De Noord / De Schelp	214
13FF	Harmpje Visser	2.543		De Vlechttuinen	442
12KH	Cornelis Zeeman	1.323	80	De Vlechttuinen	256
12SU	Prinses Beatrix	2.068		De Vlechttuinen	376
12ZI	Groen van Prinsterer	1.369		De Noord / De Schelp	221
21QZ	Frits Bode	1.321	160	De Nagel	299
03WY	Dr Maarten Luther	1.375		De Noord	188
04XA	Johannes Calvijn	1.461	80	De Noord	217
06NG	Ds. E. Du Marchie van Voorthuysen	1.096		De Nagel	194
27RP	Petrus Dathenus	2.324		De Vlechttuinen	291
23UT	GBS De Vuurbaak	942		De Schelp	156
Speciaal basisonderwijs					
	Kentalis Enkschool				13
	Obadjaschool		320		23
Voortgezet onderwijs					
	Berechja			De Waaiershoek / De Schelp	517
	Pieter Zandt			De Schelp / De Nagel / De Vlechttuinen	539

Figuur 1-1 laat de spreiding van de scholen over Urk zien. Het uitbreidingsgebied van Urk, de nieuwe Zeeheldenwijk, ligt aan de zuidkant van de Urkervaart. Momenteel ligt daar nog geen school. Of in deze wijk een nevenvestiging van een bestaande basisschool wordt gebouwd wordt nog overwogen. Dit is mede afhankelijk van de resultaten van de nieuwe leerlingenprognose.

Figuur 1-1: Locatie scholen op Urk (2019)

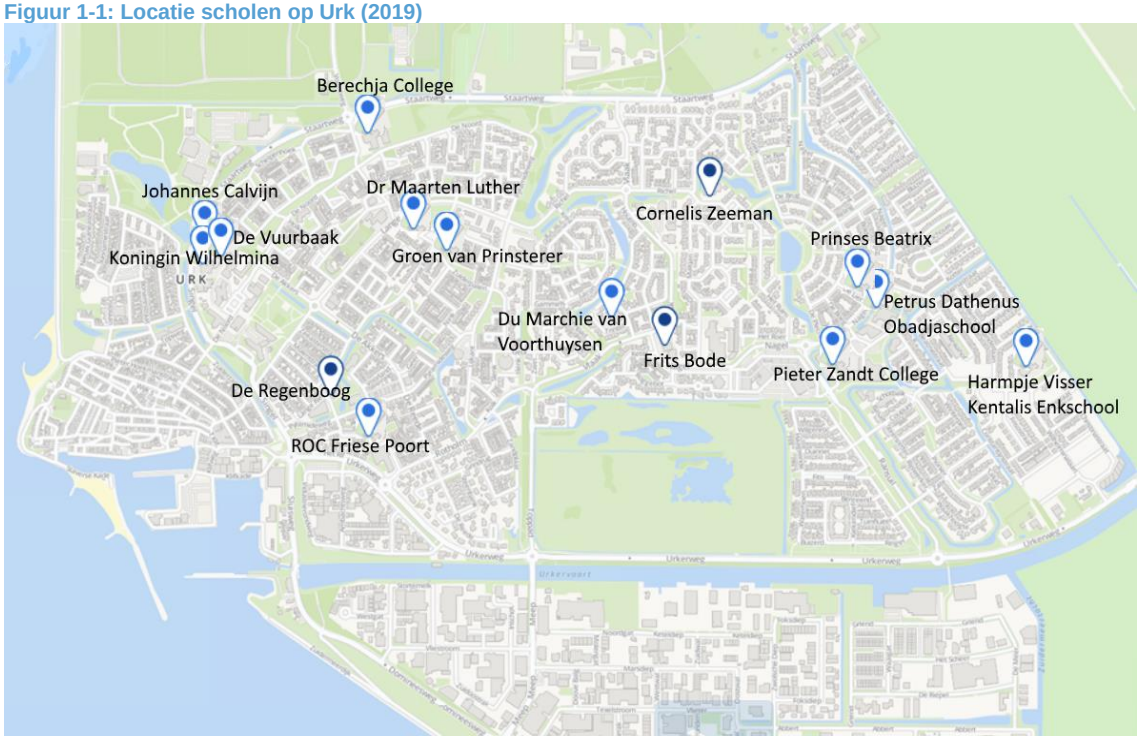

Voorschoolse opvang

In Urk zijn momenteel vier locaties waar kinderopvang wordt geboden:

- CKO de Ark Ut Bottertjen, Slenk 1b
- Ut Kuukediefien, Nijverheidspad 10
- Stichting Peuterspeelzaal Urk, Slenk 1
- Thuizzz, Vlechttuinen 8

In 2018 hebben 430 kinderen van 0-4 jaar op Urk gebruikgemaakt van dagopvang in de formele kinderopvang, in 2019 (voorlopig cijfer) 460[1]. Omgerekend naar het totaal aantal kinderen van 1.938 in 2018 is dat niet meer dan 22%. In de provincie Flevoland als geheel maakt 45% van de kinderen van 0-4 jaar in 2018 gebruik van kinderopvang, in Nederland zelfs 52%.
Daarnaast is in 2018 voor zo'n 11% van de kinderen op Urk dagopvang via gastouders geregeld, vergelijkbaar met elders. In aantal gaat het dan om circa 220 kinderen; in 2019 (voorlopig cijfer) om 270.

[1] Bron: CBS, Jeugdmonitor, Formele kinderopvang

Speciaal onderwijs

Om elk kind een passende onderwijsplek te bieden hebben scholen een zorgplicht. Scholen werken daarbij samen in een regio. Deze samenwerkingsverbanden zorgen ervoor dat er een passende plek is voor alle leerlingen in de regio. De scholen maken via het samenwerkingsverband afspraken over welke leerlingen ze doorverwijzen naar het speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs. Voor deze leerlingen geeft het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) af. Deze verklaring geeft recht op een plek in het speciaal (basis)onderwijs. Bij cluster 1 en cluster 2 bepaalt de instelling of het kind in aanmerking komt voor een plek op de school. In totaal bestaat het speciaal onderwijs uit vier clusters:
Cluster 1: blinde, slechtziende kinderen;
Cluster 2: dove, slechthorende kinderen en kinderen met een taal- spraakontwikkelingsstoornis;
Cluster 3: motorisch gehandicapte, verstandelijk gehandicapte en langdurig zieke kinderen;
Cluster 4: kinderen met psychische stoornissen en gedragsproblemen.

Op Urk zijn er momenteel twee scholen voor speciaal onderwijs, namelijk Kentalis Enkschool en de Obadjaschool. Daarnaast wordt er ook op de Prinses Beatrixschool speciaal onderwijs gegeven aan 20 kinderen met een cluster 3-problematiek.

Kinderen die een taalontwikkelingsstoornis hebben (cluster 2) kunnen op Urk bij Kentalis Enkschool passend onderwijs krijgen. Kentalis Enkschool werkt daarvoor samen met basisschool Harmpje Visser, waar het ook is gehuisvest. De Kentalis Enkschool telt dit schooljaar 13 leerlingen, 3 meer dan een jaar eerder[2].

Kinderen met een leer-, taal- of ontwikkelingsachterstand (cluster 3 en 4) kunnen op de Obadjaschool les krijgen met een reformatorische grondslag. De Obadjaschool heeft 24 leerlingen, 14 in groep 3,4 en 5 en 10 in groep 6, 7 en 8. Op een jaar tijd is de Obadjaschool sterk gegroeid; een jaar eerder zaten er nog maar 9 leerlingen. De Obadjaschool gebruikt nu vier tijdelijke lokalen op het terrein van de Petrus Dathenusschool.

Ook zijn er plannen voor een nevenvestiging op Urk van de Zonnebloemschool uit Emmeloord, een school voor speciaal onderwijs voor Zeer Moeilijk Lerende Kinderen (cluster 3) in de leeftijd van 4 tot 20 jaar. Momenteel wordt het speciaal onderwijs op deze Zonnebloemschool door 27 kinderen uit Urk bezocht en het voortgezet speciaal onderwijs door 30 kinderen.

Voortgezet onderwijs

Voortgezet onderwijs op Urk wordt aangeboden door het Berechja Collega en Pieter Zandt Sg.

Bij Scholengemeenschap Pieter Zandt kan op de locatie Urk het volgende onderwijs worden gevolgd: Vmbo BB/KB, Vmbo Mavo, Havo en VWO. De laatste twee typen onderwijs kunnen op Urk alleen in de onderbouw, de eerste drie leerjaren, worden gevolgd. In de hoofdvestiging van Pieter Zandt Sg. in Kampen kunnen vervolgens de resterende leerjaren in de bovenbouw worden afgerond.

[2] Bron: DUO, voorlopige leerlingentelling 1 oktober 2019

Berechja College biedt Vmbo (zowel theoretisch als kader en basis (de laatste twee in de richtingen Dienstverlening & Producten, Zorg en Welzijn respectievelijk Maritiem & Techniek)), Havo, Lwoo en Maatschappelijke Stage aan.

In totaal volgen eind 2019 ruim 1.000 leerlingen voortgezet middelbaar onderwijs op Urk. Pieter Zandt herbergt eind 2019 met 539 leerlingen net iets meer leerlingen dan Berechja Collega met 517 leerlingen. Op Pieter Zandt zijn de leerlingen gemiddeld ook iets jonger dan op het Berechja College, zoals te zien is in Figuur 1-2.

Figuur 1-2: Verdeling middelbare scholieren naar leeftijd per school, Urk (oktober 2019)

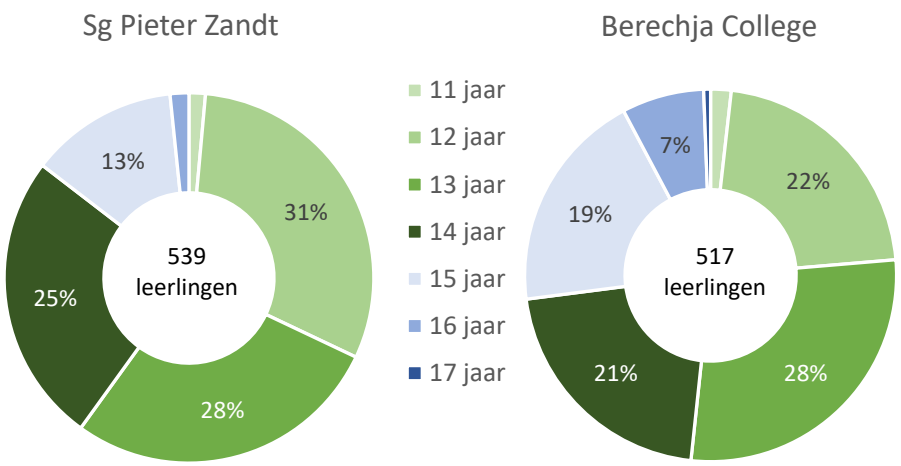

Naast deze twee middelbare scholen is er op Urk ook nog een vestiging van ROC Friese Poort, voor mbo, met BOL (Beroeps Opleidende Leerwegen, school en stage) en BBL (Beroeps Begeleidende Leerwegen, werken en leren).

1.2 Leerlingenprognose 2016

In een leerlingenprognose wordt rekening gehouden met de verwachte bevolkingsontwikkeling naar leeftijd, voortbordurend op de trend uit de gerealiseerde bevolkingsontwikkeling.

Tussen 2016 en 2020 is de bevolking van Urk met circa 1.060 personen ofwel 5% gegroeid. Het aantal kinderen jonger dan 4 jaar is in deze periode echter niet toegenomen, in tegenstelling tot het aantal kinderen in de basisschoolleeftijd dat met bijna 3% is gegroeid. Het aantal jongeren tussen 12 en 18 jaar is licht gedaald.

Het aantal huishoudens is in diezelfde periode met een groei van bijna 8% sterker toegenomen dan de bevolking. Daarmee is de gemiddelde huishoudensomvang gedaald. De toename van het aantal woningen tussen 2016 en 2020 is even groot als die van het aantal huishoudens.

Tabel 1-2: Ontwikkeling bevolking, huishoudens en woningen, Urk (1 januari 2016-2019) Bron: CBS

	2016	2017	2018	2019	2020*
Bevolking	19.987	20.220	20.524	20.776	21.033
w.v.					
0-3 jaar	1.567	1.559	1.573	1.570	
4-11 jaar	3.132	3.160	3.205	3.222	
12-17 jaar	2.219	2.188	2.183	2.177	
Huishoudens	5.941	6.032	6.127	6.223	6.407
Woningen	6.198	6.309	6.381	6.472	6.663

* Voorlopige cijfers

De laatste leerlingenprognose voor Urk dateert van 2016 en is indertijd ook door ABF Research gemaakt. In oktober 2016 telden de 12 basisscholen op Urk in totaal 3.041 leerlingen. De verwachting was dat het aantal leerlingen in oktober 2019 volgens het standaard scenario zou zijn opgelopen tot 3.137 en volgens het individualiseringsscenario tot 3.115. Op termijn lopen deze twee scenario's vervolgens verder uiteen tot een verschil van 487 leerlingen in oktober 2035. Het feitelijke aantal leerlingen op 1 oktober 2019 op Urk was 3.104, 33 minder dan de verwachting volgens het standaard scenario en 11 minder dan de verwachting volgens het individualiseringsscenario. In Tabel 1-3 is te zien dat de prognose voor de diverse scholen in een aantal gevallen hoger (positief getal) en in een aantal gevallen lager (negatief getal) uitvalt dan de feitelijke ontwikkeling van het aantal leerlingen. Zo is het feitelijke aantal leerlingen in 2019 op basisschool Harmpje Visser 62 / 50 leerlingen lager dan in de prognose werd aangegeven, terwijl basisschool Prinses Beatrix feitelijk 48 / 49 leerlingen méér telde dan volgens de prognose werden verwacht.

Tabel 1-3: Verschillen tussen leerlingenprognose 2016 en realisatie naar basisschool, Urk (2016-2019) Bron: DUO en Orpheus 2016 Urk

School	Standaard scenario			Individualiseringsscenario		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Koningin Wilhelmina	-5	-6	-7	-5	-4	-7
De Regenboog	7	19	21	5	20	19
Cornelis Zeeman	-20	-22	-23	-20	-23	-26
Prinses Beatrix	-20	-36	-48	-20	-36	-49
Groen van Prinsterer	17	18	23	16	19	24
Harmpje Visser	13	53	62	15	48	50
Frits Bode	-3	-11	-21	-3	-9	-19
Dr Maarten Luther	11	14	33	11	17	32
Johannes Calvijnschool	0	-4	13	-4	-7	9
Dominee E du Marchie van Voorthuysen	7	-1	1	4	-4	-5
Petrus Dathenus	13	16	15	12	19	16
GBS De Vuurbaak	-11	-25	-36	-10	-21	-33
Gemeente Urk	**9**	**15**	**33**	**1**	**19**	**11**

De leerlingenprognose is hoofdzakelijk gebaseerd op een verwachte ontwikkeling ten aanzien van het aantal geborenen op Urk en een voortzetting van het gemiddelde aandeel leerlingen van 4 jaar per school dat uit elke wijk afkomstig is. Veranderingen in deze patronen zijn een reden voor afwijkingen van de realisatiecijfers met de uitkomsten van de prognose.

Mogelijke redenen voor verschillen ten aanzien van het aantal leerlingen op een school zijn:

- een hoger of lager aantal geboorten in een- of meer wijken, op termijn leidend tot een hogere of lagere omvang van het aantal leerlingen per wijk;
- een lagere of hogere toestroom naar de betreffende school vanuit een bepaalde wijk;
- een grotere opvang of juist vertrek van (buitenlandse) migratieleerlingen;
- gebeurtenis(sen) op een bepaalde school die leiden tot overstappen van leerlingen;
- toevallige ontwikkelingen die bijvoorbeeld samenhangen met de sociale invloed vanuit buurtgenoten, verenigingen of andere sociale groepen op de schoolkeuze.

Achter deze redenen kunnen weer andere oorzaken liggen, zoals de nieuwbouwproductie in een wijk, verbeteringen van de infrastructuur (wegen of fietspaden) of schoolvoorzieningen waardoor een school gemakkelijker te bereiken of aantrekkelijker wordt of een veranderende samenstelling van de huishoudens.

Voor de afgelopen periode luidt de voorzichtige conclusie dat voor heel Urk de individualiseringsscenario in elk geval beter aansloot bij de feitelijke ontwikkeling van het aantal leerlingen dan het standaard trendscenario.

2 Leerlingenprognose en ruimtebehoefte scholen

Primos 2019 en Orpheus 2019

De basis voor de leerlingenprognose vormt het prognosemodel Primos 2019 van ABF Research, waarmee de toekomstige bevolking en het toekomstig aantal huishoudens naar samenstelling in beeld worden gebracht tot op het niveau van gemeenten, wijken, buurten en kernen in Nederland. Om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de lokale situatie is gebruik gemaakt van het (aangepaste) woningbouwprogramma waar Urk de komende jaren mee verder gaat en zijn de prognoseresultaten besproken met gemeente en BSP. De geschetste toekomstige ontwikkeling wordt door alle partijen als meest aannemelijk beschouwd en vormt het uitgangspunt voor verder beleid of verdere beleidsvoorstellen. In deel 1 van een aparte bijlage is een toelichting op de prognose te vinden.

De leerlingenprognose zelf wordt samengesteld met behulp van het prognosemodel Orpheus 2019 van ABF. In Orpheus worden de ontwikkelingen van de bevolking in de basisschoolleeftijd gecombineerd met kenmerken van de leerlingen als leeftijd en woonlocatie, beschikbaar vanuit de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). In Orpheus wordt eerst gekeken naar de voedingsgebieden: uit welke buurten zijn de leerlingen van een basisschool afkomstig en wat is het aandeel van elke school in het totaal aantal leerlingen in een buurt. Daarbij is vooral de instroom van 4-jarigen van belang. De meeste kinderen doorlopen immers de basisschool op dezelfde school.

Twee scenario's: Trend en Individualisering

Het Orpheus-model levert zo een trendprognose op, met uitkomsten die in principe het bestaande patroon van leerlingenstromen en voedingsgebieden op basis van toekomstige leerlingenaantallen weerspiegelen. De toekomstige leerlingenaantallen zijn bepaald op basis van twee scenario's:

1) het scenario Trend op basis van een trendmatige ontwikkeling van bevolking en huishoudens;
2) het scenario Individualisering, waarbij minder kinderen worden geboren en meer mensen een langere tijd van hun leven zonder partner zullen wonen. In dit scenario zullen er in de toekomst meer alleenstaanden, meer paren zonder kinderen en meer kleine gezinnen onder alle huishoudens op Urk zijn en zal het aantal leerlingen minder sterk toenemen dan volgens het Trend-scenario.

Keuze voor scenario Individualisering

In overleg met de gemeente is besloten dat voor Urk het individualiseringsscenario waarschijnlijker is dan het Trend-scenario, gelet op de ontwikkeling van de geboorten en de langzame maar gestage afname van de gemiddelde huishoudensomvang in de afgelopen jaren. Het Trendscenario gaat uit van de trends in de

laatste acht jaar. De beschrijving van de uitkomsten van de prognose zal dan ook vooral betrekking hebben op het individualiseringsscenario.

Ruimtebehoefte onderwijs

Door de overheid zijn normen opgesteld voor de ruimtebehoefte van basisscholen. Deze normen zijn gekoppeld aan het aantal leerlingen in onder- en bovenbouw van elke school. Veranderingen in het verwachte aantal leerlingen geven ook de toekomstige ruimtebehoefte van scholen aan. Meer informatie over de wettelijke grondslagen voor de ruimtebehoefte van scholen (tot 2019) en voor die van het bewegingsonderwijs is opgenomen in deel 2 van de aparte bijlage. Overigens kan op basis van de huidige (nieuwe) regelgeving de ruimtebehoefte van scholen niet meer exact worden bepaald.

2.1 Regulier basisonderwijs

Volgens het scenario Individualisering zal het totale aantal leerlingen in het reguliere basisonderwijs op de Urker basisscholen het komende decennium licht gaan dalen maar in het volgende decennium weer licht gaan stijgen. Per saldo zal het aantal leerlingen in het schooljaar 2039/2040 daardoor slechts een klein beetje hoger zijn dan in het huidige schooljaar 2019/2020 (zie Figuur 2-1 en Tabel 2-1). Volgens het scenario Trend zal het aantal leerlingen tot 2025 min of meer stabiel zijn en daarna gestaag oplopen tot 3.700 in het schooljaar 2039/2040. Zoals aangegeven is dit scenario minder waarschijnlijk.

Figuur 2-1: Verwachte ontwikkeling aantal leerlingen in het reguliere onderwijs per scenario op de basisscholen op Urk (2019-202040) Bron: ABF, Orpheus 2019 Urk

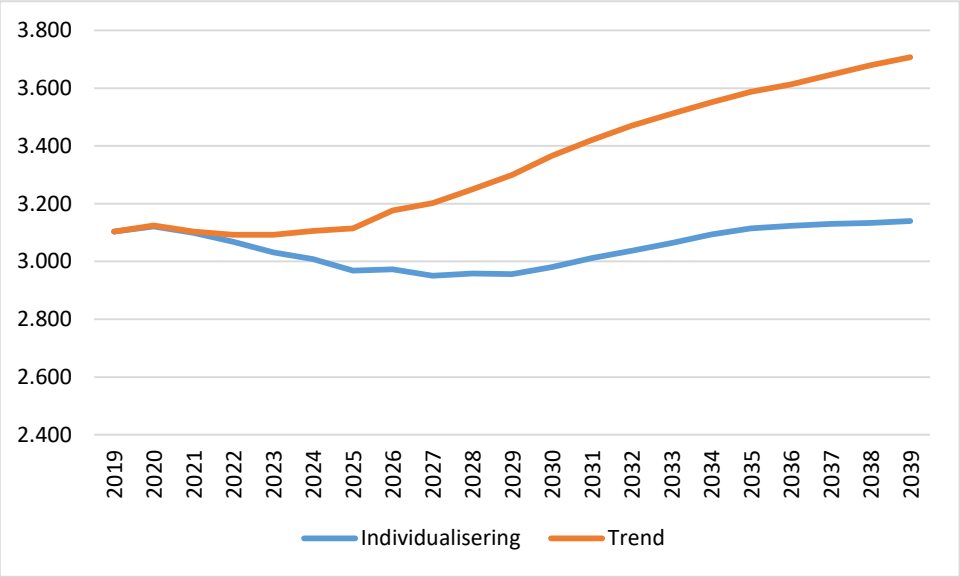

De beperkte veranderingen voor de hele gemeente in het scenario Individualisering nemen niet weg dat in de ontwikkeling van de aantallen per school wel verschillen worden verwacht, veroorzaakt door verschillen in de bevolkingsontwikkeling van de herkomstwijken en recente ontwikkelingen in de schoolkeuzes. Zo wordt voor de meeste scholen met regulier basisonderwijs op Urk tot 2030 een kleine daling van het aantal leerlingen verwacht maar geldt dat niet voor basisscholen Harmpje Visser, Prinses Beatrix en De Vuurbaak.

En waar de andere basisscholen na 2030 een verdere daling of een stabilisering van het leerlingenaantal tegemoet kunnen zien, zal het aantal leerlingen in de nieuwe Zeeheldenwijk gestaag oplopen, wat een keuze voor een nieuw schoolgebouw daar ondersteunt.

Stichtings- en opheffingsnorm voor Urk

De “Regeling aanpassing van de stichtings- en opheffingsnormen voor het basisonderwijs 2018” geeft de minimale omvang van het leerlingenaantal van scholen aan om bekostiging te blijven ontvangen van de overheid. Deze normen worden telkens voor een tijdvak van vijf jaar bij ministeriële regeling aangepast. Het huidige tijdvak loopt van 1 augustus 2018 tot 1 augustus 2023. De stichtingsnorm geeft aan hoeveel leerlingen een school voor basisonderwijs minimaal nodig heeft om te worden gesticht. De opheffingsnorm (of instandhoudingsnorm) geeft aan hoeveel leerlingen een school voor basisonderwijs nodig heeft om bekostiging te blijven ontvangen. De stichtingsnorm bedraagt minimaal 200 leerlingen, de opheffingsnorm minimaal 23 en maximaal 200 leerlingen. Deze normen worden voor elke gemeente afzonderlijk vastgesteld en zijn afhankelijk van de bevolkingsdichtheid. Voor Urk geldt een stichtingsnorm van 308 leerlingen en een opheffingsnorm van 185[1].

Scholen op Urk waarvoor op termijn minstens drie jaar achter elkaar een leerlingenaantal onder de huidige opheffingsnorm van 185 wordt verwacht zijn Ds. E. Du Marchie van Voorthuysen (vanaf 2021), Dr Maarten Luther (vanaf 2022) en De Regenboog (vanaf 2027). Voor GBS De Vuurbaak, met een lager aantal over de hele periode, geldt deze norm niet omdat er bij deze school sprake is van een bijzondere stroming. Samenvoeging van scholen en nevenvestigingen bieden gemeenten en schoolbesturen mogelijkheden om aan de normering te (blijven) voldoen.

In Tabel 2-1 wordt een samenvattend overzicht getoond, in een aan de gemeente beschikbaar gestelde Excel-file is een volledig overzicht met alle jaren tussen 2019 en 2040 opgenomen. Een vergelijkbare Excel-file bevat de uitkomsten van de leerlingenprognose op basis van het scenario Trend.

[1] https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2017-60549.html

Tabel 2-1: Verwacht aantal leerlingen in regulier basisonderwijs naar school en leeftijdsklasse, Urk (2019-2040)
Bron: Orpheus 2019 Urk Individualisering

LEERLINGPROGNOSE **Scenario INDIVIDUALISERING**

kalenderjaar	*2020*	*2025*	*2030*	*2035*	*2040*
teldatum per 1 oktober	*2019*	*2024*	*2029*	*2034*	*2039*
Koningin Wilhelmina					
4-7 jaar	137	114	109	113	111
vanaf 8 jaar	113	128	103	102	106
totaal	**250**	**242**	**212**	**215**	**217**
De Regenboog					
4-7 jaar	107	91	91	93	93
vanaf 8 jaar	107	104	81	84	87
totaal	**214**	**195**	**172**	**177**	**180**
Harmpje Visser					
4-7 jaar	204	255	248	244	218
vanaf 8 jaar	238	198	243	235	227
totaal	**442**	**453**	**491**	**479**	**445**
Cornelis Zeeman					
4-7 jaar	133	111	108	108	103
vanaf 8 jaar	123	126	101	100	98
totaal	**256**	**237**	**209**	**208**	**201**
Prinses Beatrix					
4-7 jaar	200	206	196	183	169
vanaf 8 jaar	176	204	185	176	167
totaal	**376**	**410**	**381**	**359**	**336**
Groen van Prinsterer					
4-7 jaar	111	93	97	98	94
vanaf 8 jaar	110	106	84	90	96
totaal	**221**	**199**	**181**	**188**	**190**
Frits Bode					
4-7 jaar	145	125	124	123	121
vanaf 8 jaar	154	131	116	118	116
totaal	**299**	**256**	**240**	**241**	**237**
Dr Maarten Luther					
4-7 jaar	88	84	86	86	80
vanaf 8 jaar	100	81	79	82	82
totaal	**188**	**165**	**165**	**168**	**162**
Johannes Calvijn					
4-7 jaar	108	99	104	106	105
vanaf 8 jaar	109	104	93	101	97
totaal	**217**	**203**	**197**	**207**	**202**
Ds. E. Du Marchie van Voorthuysen					
4-7 jaar	89	71	69	68	71
vanaf 8 jaar	105	81	63	63	62
totaal	**194**	**152**	**132**	**131**	**133**
Petrus Dathenus					
4-7 jaar	153	147	139	131	124
vanaf 8 jaar	138	143	130	133	113
totaal	**291**	**290**	**269**	**264**	**237**
GBS De Vuurbaak					
4-7 jaar	87	78	77	81	78
vanaf 8 jaar	69	82	78	73	70
totaal	**156**	**160**	**155**	**154**	**148**
Zeeheldenwijk					
4-7 jaar	0	23	79	155	229
vanaf 8 jaar	0	23	73	148	223
totaal	**0**	**46**	**152**	**303**	**452**
Basisscholen totaal					
4-7 jaar	1.562	1.497	1.527	1.589	1.596
vanaf 8 jaar	1.542	1.511	1.429	1.505	1.544
totaal	**3.104**	**3.008**	**2.956**	**3.094**	**3.140**

Ruimtebehoefte

Voor de bepaling van de ruimtebehoefte heeft de PO-Raad een spreadsheet ontwikkeld waarmee de ruimtebehoefte en bijpassende normen eenvoudig kunnen worden bepaald als de kengetallen van de leerlingenprognose, de huidige ruimtelijke capaciteit en het aantal gewichtsleerlingen voor de onderbouw en bovenbouw worden ingevuld. Een samenvatting van het resultaat voor de reguliere basisscholen op Urk volgens de normen in 2019 is opgenomen in de volgende tabel (Tabel 2-2). Voor de berekening van de ruimtebehoefte is het aantal gewichtsleerlingen per school overigens niet meegenomen. Bij kleinere aantallen gewichtsleerlingen waren de effecten op de ruimtebehoefte toch al nihil maar belangrijker is dat inmiddels de regelgeving ten aanzien van de gewichtenberekening gewijzigd is.[2] [3] De koppeling met de ruimtebehoefte die er volgens het gebruikte schema uit 2019 nog was is losgelaten. De ruimtebehoefte van basisscholen kan daarmee niet meer exact worden berekend.

Met de verwachte aantallen leerlingen in het individualiseringsscenario hebben de meeste scholen op Urk volgens de normen van 2019 meer dan voldoende capaciteit als het om vierkante meters gaat. Voor deze scholen is het capaciteitstekort in Tabel 2-2 overwegend negatief, wat duidt op een ruimteoverschot. Bij de huidige capaciteit, exclusief de tijdelijke lokalen, laten basisscholen Frits Bode en GBS De Vuurbaak over de hele prognoseperiode tot 2040 een capaciteitstekort zien, terwijl het ruimtetekort voor De Regenboog (in 2025), Cornelis Zeeman (in 2026) en Prinses Beatrix (in 2034) door een daling van de leerlingenaantallen eerder zal verdwijnen.
In het schema is de Zeeheldenwijk ook toegevoegd om te laten zien welke ruimtebehoefte aan basisschoolhuisvesting met de ontwikkeling van die wijk volgens de normering van 2019 gemoeid is.

[2] https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/onderwijsresultaten-primair-onderwijs/naar-een-nieuw-onderwijsresultatenmodel

[3] https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/onderwijsresultaten-primair-onderwijs/vraag-en-antwoord/hoe-wordt-de-schoolweging-berekend

Tabel 2-2: Ruimtebehoefte van regulier basisonderwijs naar school volgens normering PO-Raad, Urk (2019-2040) Bron: Orpheus 2019 Urk Individualisering

LEERLINGPROGNOSE Scenario INDIVIDUALISERING						exclusief tijdelijke ruimte				
kalenderjaar	*2020*	*2025*	*2030*	*2035*	*2040*	*2020*	*2025*	*2030*	*2035*	*2040*
teldatum per 1 oktober	*2019*	*2024*	*2029*	*2034*	*2039*	*2019*	*2024*	*2029*	*2034*	*2039*
Koningin Wilhelmina										
totale capaciteit in m2	1.554	1.554	1.554	1.554	1.554	1.554	1.554	1.554	1.554	1.554
Genormeerde ruimtebehoefte in m2	1.458	1.417	1.266	1.281	1.292	1.458	1.417	1.266	1.281	1.292
Capaciteitstekort in m2	**-96**	**-137**	**-288**	**-273**	**-262**	**-96**	**-137**	**-288**	**-273**	**-262**
De Regenboog										
totale capaciteit in m2	1.246	1.246	1.246	1.246	1.246	1.166	1.166	1.166	1.166	1.166
Genormeerde ruimtebehoefte in m2	1.276	1.181	1.065	1.090	985	1.276	1.181	1.065	1.090	985
Capaciteitstekort in m2	**30**	**-65**	**-181**	**-156**	**-261**	**110**	**15**	**-101**	**-76**	**-181**
Harmpje Visser										
totale capaciteit in m2	2.826	2.826	2.826	2.826	2.826	2.826	2.826	2.826	2.826	2.826
Genormeerde ruimtebehoefte in m2	2.423	2.479	2.670	2.609	2.438	2.423	2.479	2.670	2.609	2.438
Capaciteitstekort in m2	**-403**	**-347**	**-156**	**-217**	**-388**	**-403**	**-347**	**-156**	**-217**	**-388**
Cornelis Zeeman										
totale capaciteit in m2	1.403	1.403	1.403	1.403	1.403	1.323	1.323	1.323	1.323	1.323
Genormeerde ruimtebehoefte in m2	1.488	1.392	1.251	1.246	1.211	1.488	1.392	1.251	1.246	1.211
Capaciteitstekort in m2	**85**	**-11**	**-152**	**-157**	**-192**	**165**	**69**	**-72**	**-77**	**-112**
Prinses Beatrix										
totale capaciteit in m2	2.068	2.068	2.068	2.068	2.068	2.068	2.068	2.068	2.068	2.068
Genormeerde ruimtebehoefte in m2	2.091	2.262	2.116	2.006	1.890	2.091	2.262	2.116	2.006	1.890
Capaciteitstekort in m2	**23**	**194**	**48**	**-62**	**-178**	**23**	**194**	**48**	**-62**	**-178**
Groen van Prinsterer										
totale capaciteit in m2	1.369	1.369	1.369	1.369	1.369	1.369	1.369	1.369	1.369	1.369
Genormeerde ruimtebehoefte in m2	1.312	1.201	1.110	1.146	1.156	1.312	1.201	1.110	1.146	1.156
Capaciteitstekort in m2	**-57**	**-168**	**-259**	**-223**	**-213**	**-57**	**-168**	**-259**	**-223**	**-213**
Frits Bode										
totale capaciteit in m2	1.481	1.481	1.481	1.481	1.481	1.321	1.321	1.321	1.321	1.321
Genormeerde ruimtebehoefte in m2	1.704	1.488	1.407	1.412	1.392	1.704	1.488	1.407	1.412	1.392
Capaciteitstekort in m2	**223**	**7**	**-74**	**-69**	**-89**	**383**	**167**	**86**	**91**	**71**
Dr Maarten Luther										
totale capaciteit in m2	1.375	1.375	1.375	1.375	1.375	1.375	1.375	1.375	1.375	1.375
Genormeerde ruimtebehoefte in m2	1.146	1.030	1.030	1.045	1.015	1.146	1.030	1.030	1.045	1.015
Capaciteitstekort in m2	**-229**	**-345**	**-345**	**-330**	**-360**	**-229**	**-345**	**-345**	**-330**	**-360**
Johannes Calvijn										
totale capaciteit in m2	1.541	1.541	1.541	1.541	1.541	1.461	1.461	1.461	1.461	1.461
Genormeerde ruimtebehoefte in m2	1.292	1.221	1.191	1.241	1.216	1.292	1.221	1.191	1.241	1.216
Capaciteitstekort in m2	**-249**	**-320**	**-350**	**-300**	**-325**	**-169**	**-240**	**-270**	**-220**	**-245**
Ds. E. Du Marchie van Voorthuysen										
totale capaciteit in m2	1.096	1.096	1.096	1.096	1.096	1.096	1.096	1.096	1.096	1.096
Genormeerde ruimtebehoefte in m2	1.176	965	864	859	869	1.176	965	864	859	869
Capaciteitstekort in m2	**80**	**-131**	**-232**	**-237**	**-227**	**80**	**-131**	**-232**	**-237**	**-227**
Petrus Dathenus										
totale capaciteit in m2	2.324	2.324	2.324	2.324	2.324	2.324	2.324	2.324	2.324	2.324
Genormeerde ruimtebehoefte in m2	1.664	1.659	1.553	1.528	1.392	1.664	1.659	1.553	1.528	1.392
Capaciteitstekort in m2	**-660**	**-665**	**-771**	**-796**	**-932**	**-660**	**-665**	**-771**	**-796**	**-932**
GBS De Vuurbaak										
totale capaciteit in m2	942	942	942	942	942	942	942	942	942	942
Genormeerde ruimtebehoefte in m2	985	1.005	980	975	944	985	1.005	980	975	944
Capaciteitstekort in m2	**43**	**63**	**38**	**33**	**2**	**43**	**63**	**38**	**33**	**2**
Zeeheldenwijk										
totale capaciteit in m2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Genormeerde ruimtebehoefte in m2	200	431	965	1.724	2.474	200	431	965	1.724	2.474
Capaciteitstekort in m2	**200**	**431**	**965**	**1.724**	**2.474**	**200**	**431**	**965**	**1.724**	**2.474**

Nu zegt het aantal vierkante meters in de praktijk niet alles. Als er volgens de normering voldoende capaciteit in oppervlakte is hoeft dat nog niet te betekenen dat er ook voldoende lokalen zijn, of mogelijkheden voldoende lokalen te maken. Daarom is in de volgende tabel (Tabel 2-3) het aantal benodigde lokalen opgenomen, uitgaande van de huidige gemiddelde klassengrootte van 23 leerlingen en afgerond naar een geheel getal. Vanuit dit perspectief zouden vooral bij basisscholen Harmpje Visser (tot 2040) en Frits Bode (tot 2027) meer lokalen gewenst zijn.

Tabel 2-3: Huidig en benodigd aantal lokalen van regulier basisonderwijs bij 23 leerlingen per lokaal, Urk (2019-2040) Bron: Orpheus 2019 Urk Individualisering, bewerking

RUIMTEBEHOEFTE Lokalen **Scenario INDIVIDUALISERING**

kalenderjaar		*2020*	*2025*	*2030*	*2035*	*2040*
teldatum per 1 oktober		*2019*	*2024*	*2029*	*2034*	*2039*
	Lokalen					
Koningin Wilhelmina	11					
op basis van 23 leerlingen per lokaal		11	11	9	9	10
De Regenboog	8+1					
op basis van 23 leerlingen per lokaal		10	9	8	8	8
Harmpje Visser	19					
op basis van 23 leerlingen per lokaal		19	20	22	21	19
Cornelis Zeeman	10+1					
op basis van 23 leerlingen per lokaal		11	10	9	9	8
Prinses Beatrix	17					
op basis van 23 leerlingen per lokaal		17	18	17	16	14
Groen van Prinsterer	10					
op basis van 23 leerlingen per lokaal		10	9	8	8	8
Frits Bode	10+2					
op basis van 23 leerlingen per lokaal		13	11	10	10	10
Dr Maarten Luther	8					
op basis van 23 leerlingen per lokaal		8	8	7	8	7
Johannes Calvijn	10+1					
op basis van 23 leerlingen per lokaal		10	9	9	9	9
Ds. E. Du Marchie van Voorthuysen	8					
op basis van 23 leerlingen per lokaal		9	7	6	6	6
Petrus Dathenus	14					
op basis van 23 leerlingen per lokaal		13	12	12	12	10
GBS De Vuurbaak	7					
op basis van 23 leerlingen per lokaal		7	7	6	7	6
Zeeheldenwijk						
op basis van 23 leerlingen per lokaal		0	2	6	13	20
Basisscholen totaal	132+5					
totaal		138	133	129	136	135

2.2 Speciaal onderwijs

Voor de prognoses voor het speciaal onderwijs kunnen nog moeilijk trends worden bepaald omdat deze scholen pas recent in Urk zijn gestart. Zo zijn voor de Obadjaschool alleen herkomstgegevens van 2018 beschikbaar, toen de school alleen nog leerlingen vanaf 8 jaar had. De meest recente realisatiecijfers per 1 oktober 2019, met ook leerlingen van 4-7 jaar, zijn nog niet meegenomen in de voedingsgebieden waarvan de standaard prognose gebruikmaakt. Voor de Obadjaschool en ook de Kentalis Enkschool volstaat de standaard methodiek niet en moet ook gebruik worden gemaakt van andere verwachtingen.

De directeur van de Obadjaschool op Urk verwacht een verdere groei van 23 leerlingen nu naar circa 45 leerlingen[4]. Deze uitspraak is mogelijk gebaseerd op de verwachting dat van de 22 leerlingen uit Urk die

[4] https://www.omroepflevoland.nl/nieuws/174033/school-voor-speciaal-reformatorisch-onderwijs-fors-gegroeid

momenteel op de Obadjaschool in Zwolle zitten een groot aantal de overstap naar de school op Urk zal maken.

Bovenstaande redenering kan ook gelden voor de Kentalis Enkschool. Anno 2020 bezoeken circa 10 leerlingen uit Urk een Enkschool in Zwolle of Kampen. Als meer dan de helft daarvan in de loop van de komende jaren de school op Urk gaat bezoeken mag een groei naar een niveau van 20 à 25 leerlingen worden verwacht.

Voor de prognose van de Zonnebloemschool is gebruik gemaakt van de aantallen Urker leerlingen (naar leeftijd) die momenteel nog op de Zonnebloemschool in Emmeloord zitten en hun herkomstwijken.

Op grond van het feit dat aanbod doorgaans ook vraag schept mag dus een sterkere stijging van de leerlingenaantallen in het speciaal onderwijs op Urk worden verwacht, zeker in de eerste jaren na vestiging als leerlingen uit Urk die nu elders speciaal onderwijs volgen de overstap maken naar een school op Urk. Daarnaast is het ook voor te stellen dat door de aanwezigheid van speciaal onderwijs op Urk leerlingen die nu op de reguliere basisscholen extra begeleiding ontvangen in het kader van passend onderwijs eerder naar het speciaal onderwijs worden verwezen, zeker als zo'n leerling niet meer te handhaven is op de gewone basisschool. In dat geval gaat een deel van de groei van het speciale onderwijs op Urk ten koste van de verwachte leerlingenaantallen in het reguliere basisonderwijs. Het totale aantal leerlingen op Urk verandert immers niet door de verdeling over de diverse scholen.

Tabel 2-4: Verwacht aantal leerlingen in speciaal basisonderwijs naar school en leeftijdsklasse, Urk (2019-2040)
Bron: Orpheus 2019 Urk Individualisering - bewerking

LEERLINGPROGNOSE **Scenario INDIVIDUALISERING**

kalenderjaar		*2020*	*2025*	*2030*	*2035*	*2040*
teldatum per 1 oktober		*2019*	*2024*	*2029*	*2034*	*2039*
	cluster					
Kentalis Enkschool						
4-7 jaar		13	8	6	7	9
vanaf 8 jaar		0	12	19	13	11
totaal	**2**	**13**	**20**	**25**	**20**	**20**
Obadjaschool						
4-7 jaar		6	10	12	10	10
vanaf 8 jaar		17	30	33	30	30
totaal	**80% 3 / 20% 4**	**23**	**40**	**45**	**40**	**40**
Zonnebloemschool						
4-7 jaar		12	9	10	12	10
vanaf 8 jaar		19	26	22	23	22
totaal	**3**	**31**	**35**	**32**	**35**	**32**
Speciale basisscholen totaal						
4-7 jaar		31	27	28	29	29
vanaf 8 jaar		36	68	74	66	63
totaal		**67**	**95**	**102**	**95**	**92**

Ruimtebehoefte

De ruimtebehoefte van leerlingen in het speciaal onderwijs is groter dan van kinderen in het reguliere basisonderwijs. De benodigde bruto vloeroppervlakte is afhankelijk van het aantal leerlingen, vermenigvuldigd met 8,8 en een basis van 250 m2. Een eventueel speellokaal leidt tot een additionele ruimtebehoefte van 90 m^2. De basis van 250 m2 geldt echter niet bij een nevenvestiging, zoals bij de Obadjaschool en de Zonnebloemschool het geval is. De groepen in het speciaal onderwijs zijn kleiner. Rekening houdend met de aangepaste verwachtingen voor de Kentalis Enkschool en de Obadjaschool is er meer ruimte nodig voor het speciaal onderwijs (Tabel 2-5). Voor de Obadjaschool zou dan een doorgroei naar een ruimtebehoefte tussen 350 à 400 m2 (exclusief vaste voet) mogelijk zijn; voor de Kentalis Enkschool naar zo'n 470 m2 (inclusief vaste voet).

Tabel 2-5: Ruimtebehoefte scholen speciaal onderwijs volgens scenario Individualisering, Urk ((2019-2040) Bron: Orpheus 2019 Urk Individualisering – bewerking en Ruimtebehoefte onderwijs bijlage III

RUIMTEBEHOEFTE (m2 bruto vloeroppervlakte)	Scenario INDIVIDUALISERING				
kalenderjaar	*2020*	*2025*	*2030*	*2035*	*2040*
teldatum per 1 oktober	*2019*	*2024*	*2029*	*2034*	*2039*
Kentalis Enkschool					
totaal	**365**	**426**	**470**	**426**	**426**
Obadjaschool					
totaal (exclusief vaste voet à 250 m2)	**203**	**352**	**396**	**352**	**352**
Zonnebloemschool					
totaal (exclusief vaste voet à 250 m2)	**273**	**308**	**282**	**308**	**282**
Speciale basisscholen totaal					
totaal	**841**	**1.086**	**1.148**	**1.086**	**1.060**

De Obadjaschool maakt gebruik van vier noodlokalen die op het terrein van de Petrus Dathenusschool staan. Op de langere termijn krijgt de school een eigen gebouw. Dat zal onderdeel uitmaken van de brede school die de gemeente van plan is te realiseren in de Zeeheldenwijk. Bij de verwachte doorgroei zullen er, uitgaande van maximaal tien leerlingen per klas, vier lokalen nodig zijn/blijven.

Tabel 2-6: Huidig en benodigd aantal lokalen van speciaal onderwijs bij 10 leerlingen per lokaal, Urk (2019-2040) Bron: Orpheus 2019 Urk Individualisering, bewerking

RUIMTEBEHOEFTE Lokalen	Scenario INDIVIDUALISERING					
kalenderjaar		*2020*	*2025*	*2030*	*2035*	*2040*
teldatum per 1 oktober		*2019*	*2024*	*2029*	*2034*	*2039*
	Lokalen					
Kentalis Enkschool	2					
op basis van 10 leerlingen per lokaal		1	2	3	2	2
Obadjaschool	4					
op basis van 10 leerlingen per lokaal		3	4	4	4	4
Zonnebloemschool						
op basis van 10 leerlingen per lokaal		3	4	3	3	3
Speciale basisscholen totaal	6					
totaal		7	10	10	9	9

2.3 Voortgezet onderwijs

De verwachte leerlingenprognose voor het basisonderwijs werkt op termijn ook door in het middelbaar onderwijs op Urk. Het Orpheus-model is echter alleen ingericht voor het basisonderwijs. Voor het middelbaar onderwijs is daarom voor de leerlingenprognose op Urk een directe koppeling gelegd tussen de bevolkingsprognose naar leeftijd en de huidige leerlingenaantallen naar leeftijd van de twee middelbare scholen op Urk, zoals eerder aangegeven in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**. In deze prognose wordt ook gecorrigeerd naar de stand van 1 oktober, zoals dat ook bij het basisonderwijs gebeurt. De bevolkingsprognose geeft immers uitkomsten voor de stand per 1 januari van elk jaar. Er wordt in de prognose geen rekening gehouden met andere ontwikkelingen dan leeftijd. Mogelijke ontwikkelingen in onderwijskeuzes die het leerlingenverloop van beide instellingen kunnen beïnvloeden zijn dus niet meegenomen, en ook is de prognose gebaseerd op de leeftijdsontwikkeling in de gemeente Urk. In 2019 zijn er op het Berechjacollega 17 leerlingen en op Pieter Zandt 48 leerlingen die niet in Urk wonen. Naar verwachting zullen deze laatste aantallen tot 2040 min of meer gelijk blijven[5]. In de gepresenteerde aantallen zijn de leerlingen van buiten Urk meegenomen.

In Tabel 2-7 en de bijbehorende figuur is de prognose voor de leerlingenaantallen van het Berechja College en Sg. Pieter Zandt opgenomen. De eerstkomende jaren, tot 2023, zullen de leerlingenaantallen van beide instellingen nog stijgen, maar in de tien jaren daarna zal het aantal leerlingen van beide scholen gaan dalen, tot onder het huidige niveau. Pas in 2034 komt aan die daling een einde waarna de aantallen weer zullen toenemen.

Tabel 2-7, Figuur 2-2: Prognose scholieren in voortgezet onderwijs naar instelling op Urk (oktober 2019-2040)
Bron: ABF, Primos 2019 Urk individualisering, bewerking

	Berechja College	Sg. Pieter Zandt
2019	517	539
2020	534	552
2021	548	562
2022	558	576
2023	562	573
2024	553	564
2025	550	560
2026	545	553
2027	541	554
2028	538	547
2029	539	550
2030	535	543
2031	523	533
2032	515	524
2033	509	520
2034	509	522
2035	514	530
2036	523	538
2037	531	545
2038	538	552
2039	546	562

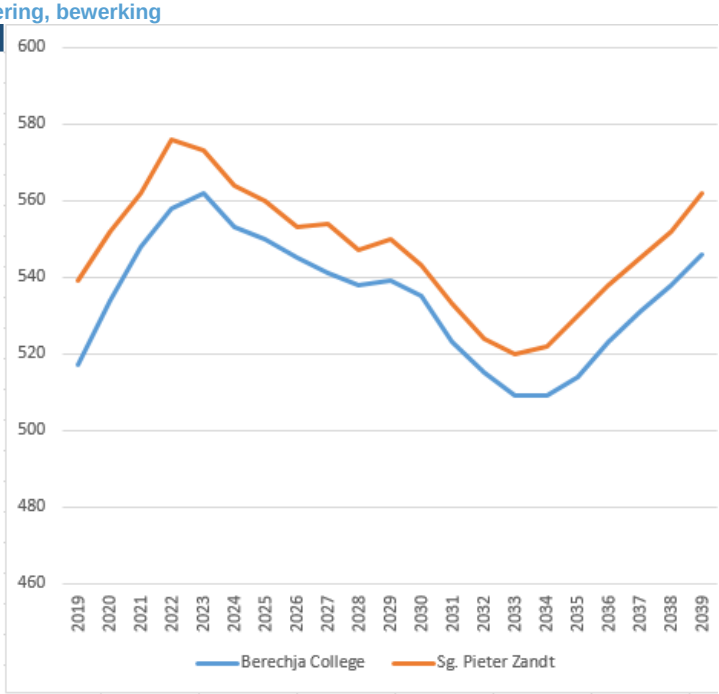

[5] Vanuit de veronderstelling dat het grootste deel van deze leerlingen woonachtig buiten Urk afkomstig is uit de gemeenten Dronten en Noordoostpolder en gelet op de verwachte, redelijk stabiele, ontwikkeling van het aantal personen van 11-17 jaar in deze twee gemeenten (Primos 2019).

Ruimtebehoefte

De ruimtebehoefte van leerlingen in het middelbaar onderwijs zal dus vooral op de korte termijn stijgen maar zal daarna, ook als de aantallen weer dalen, toch nog geruime tijd op een hoger niveau liggen dan in 2019. Alleen tussen 2030 en 2036 zal het aantal leerlingen onder het huidige niveau liggen, met dan ook een lagere ruimtebehoefte.

2.4 Buitenschoolse voorzieningen

Voor en buiten schooltijden wordt er opvang geboden door officiële kinderopvanglocaties, gastouderopvang en informele opvang.

Bij een gelijkblijvend deelnamepercentage als in 2018 van 0-4-jarige kinderen aan de formele kinderopvang op Urk, zou het aantal kinderen dat gebruikmaakt van de kinderopvang op Urk niet verder oplopen dan 450 in 2040, zie de oranje lijn in de grafiek hieronder. Waarschijnlijker echter is het dat de kinderopvang verder blijft groeien. Verwacht mag worden dat het deelnamepercentage in 2040 minimaal het niveau zal bereiken van het huidige percentage in Flevoland, te weten 45. In dat laatste geval zou, op basis van het individualiseringsscenario, het aantal 0-4-jarige kinderen dat gebruikmaakt van formele kinderopvang in Urk meer dan verdubbelen ten opzichte van het huidige aantal en oplopen tot circa 930 in 2040. Ook met een verdere stijging van opvang door gastouders zullen de vier kinderopvanglocaties volgens de prognose een sterke stijging van het aantal op te vangen kinderen gaan meemaken, tot wellicht 700, of nog meer.

Tabel 2-8, Figuur 2-3: Verwacht aantal 0-4 jarige kinderen in formele kinderopvang op Urk (2019-2040)
Bron: ABF, Primos 2019 Urk individualisering, bewerking

Jaar	Stijgend %
2019	442
2020	460
2021	469
2022	490
2023	498
2024	522
2025	552
2026	579
2027	608
2028	637
2029	660
2030	688
2031	713
2032	736
2033	758
2034	782
2035	801
2036	822
2037	849
2038	876
2039	903
2040	929

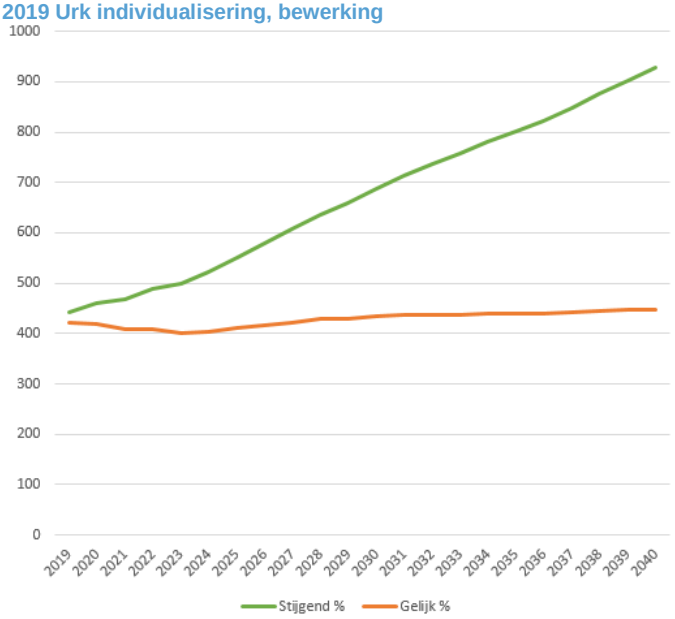

Ruimtebehoefte

Gelet op de verwachte toename van het aantal kinderen dat van opvang gebruik zal maken zal de ruimtebehoefte van de kinderopvang op termijn dan ook aanzienlijk stijgen, afhankelijk ook van de toename van de inzet van gastouders. Ook hangt de feitelijke ruimtebehoefte af van de mogelijkheden tot spreiding van de kinderen over de dagen en uren van de week.

3 Leerlingenprognose en capaciteit huisvesting bewegingsonderwijs

Scholen hebben recht op een minimum aantal uren voor bewegingsonderwijs, zoals vermeld in artikel 117 van de Wet Primair Onderwijs[1]. Het aantal klokuren (per week) is vastgesteld op ten minste 1,5 voor basisscholen en ten minste 2,25 voor speciale scholen voor basisonderwijs. Gemeenten mogen een ruimer beleid voeren. De capaciteit van een gymnastieklokaal is voor alle schoolsoorten maximaal 40 klokuren per week. Voor het primair onderwijs zijn maximaal 24 klokuren bewegingsonderwijs mogelijk. Voor groepen 1 en 2 is een speellokaal voldoende. De andere groepen maken doorgaans gebruik van een gymnastiekzaal of sporthal.

Ook voor het bewegingsonderwijs op scholen zijn er door de overheid normen voor de benodigde bruto vloeroppervlakte aangegeven (zie ook deel 2 van de bijlage). Voor meer informatie over dit onderwerp kan ook het “Handboek Huisvesting bewegingsonderwijs” van de Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding[2] worden geraadpleegd.

Om een inschatting te kunnen maken van de benodigde capaciteit wordt ervan uitgegaan dat er per groep (of lokaal) gymnastiekonderwijs wordt gegeven. De prognose van de benodigde aantallen lokalen maal het aantal klokuren geeft dan het verwachte totale aantal klokuren gymnastiekonderwijs aan.

3.1 Regulier basisonderwijs

In het regulier basisonderwijs op Urk worden 2 klokuren per week ingeruimd voor gymnastiek. Dit leidt tot de volgende tabel (Tabel 3-1) met het aantal klokuren gymnastiek per week per school. Met twee sporthallen (De Schelp en De Vlechttuinen met drie speelvelden) en twee gymzalen (De Noord en de Nagel) waar gymnastiekonderwijs kan worden gegeven is de capaciteit momenteel te krap om de klokuren te benutten en in te delen. Bij een aantal van acht speelvelden en 24 beschikbare klokuren komt het aantal mogelijke klokuren bewegingsonderwijs uit op 192. Dat is bij twee klokuren bewegingsonderwijs per week ***onvoldoende*** om in het aantal benodigde klokuren te voorzien, zelfs als de groepen 1 en 2 (ongeveer 34 in totaal) in het reguliere basisonderwijs buiten beschouwing blijven omdat voor hen ook een speellokaal volstaat. Bij de indeling van de lessen van alle basisscholen zal het dus nu al passen en meten zijn, zeker als andere groepen leerlingen van het speciaal en voortgezet onderwijs nog gebruik (gaan) maken van dezelfde accommodaties, en ook andere verenigingen of instellingen dat graag willen (blijven) doen. Zo maakt Sg Pieter Zandt al standaard gebruik van twee zaaldelen omdat de school niet over een eigen gymzaal beschikt. Het ruimtegebrek voor bewegingsonderwijs zal alleen nog maar toenemen.

[1] https://wetten.overheid.nl/BWBR0003420/2017-08-01#HoofdstukI_TiteldeelIV_Afdeling4_Artikel117

[2] https://www.kvlo.nl/mysite/modules/MDIA0100/4159_handboek_huisvesting.pdf

Tabel 3-1: Huidig en benodigd aantal klokuren bewegingsonderwijs in het basisonderwijs, Urk (2019-2040)
Bron: Orpheus 2019 Urk Individualisering, bewerking

BENODIGDE CAPACITEIT Scenario INDIVIDUALISERING
Klokuren bewegingsonderwijs

kalenderjaar		*2020*	*2025*	*2030*	*2035*	*2040*
teldatum per 1 oktober		*2019*	*2024*	*2029*	*2034*	*2039*
	Lokalen	**Klokuren bewegingsonderwijs**				
Koningin Wilhelmina	11					
2 klokuren per week per groep		22	22	18	18	20
De Regenboog	8+1					
2 klokuren per week per groep		20	18	16	16	16
Harmpje Visser	19					
2 klokuren per week per groep		38	40	44	42	38
Cornelis Zeeman	10+1					
2 klokuren per week per groep		22	20	18	18	16
Prinses Beatrix	17					
2 klokuren per week per groep		34	36	34	32	28
Groen van Prinsterer	10					
2 klokuren per week per groep		20	18	16	16	16
Frits Bode	10+2					
2 klokuren per week per groep		26	22	20	20	20
Dr Maarten Luther	8					
2 klokuren per week per groep		16	16	14	16	14
Johannes Calvijn	10+1					
2 klokuren per week per groep		20	18	18	18	18
Ds. E. Du Marchie van Voorthuysen	8					
2 klokuren per week per groep		16	14	12	12	12
Petrus Dathenus	14					
2 klokuren per week per groep		28	24	24	24	20
GBS De Vuurbaak	7					
2 klokuren per week per groep		14	14	12	14	12
Zeeheldenwijk						
2 klokuren per week per groep		0	4	12	26	40
Basisscholen totaal	132+5					
totaal		276	266	258	272	270
totaal exclusief klokuren groepen 1 en 2		208	198	190	204	202

Bij de ontwikkeling van de brede school in de Zeeheldenwijk is het noodzakelijk een nieuwe locatie voor bewegingsonderwijs te bouwen, gelet op de aanbevolen afstand van maximaal 750 meter (1 km in de Modelverordening van de VNG) tussen de accommodaties voor basisonderwijs en bewegingsonderwijs. Ook voor de verdere toename van het aantal klokuren na 2030 zou een extra sportlocatie zeer gewenst zijn.

3.2 Speciaal onderwijs

De ruimtebehoefte voor een lokaal bewegingsonderwijs in het speciaal onderwijs is vastgesteld op 2,25 klokuur per week per groep leerlingen van 6 jaar en ouder en 3,75 klokuur per week per groep leerlingen jonger dan 6 jaar. In Tabel 3-2 is gerekend met een gemiddeld van 2,5 klokuur per week. Zodra de

Zonnebloemschool op Urk gevestigd wordt komen er minimaal 7 klokuren bij die in het schema voor bewegingsonderwijs moeten worden ingepast op de sportlocatie die daar het meest voor in aanmerking komt, gelet op de voor het speciaal onderwijs aanbevolen afstand van maximaal 300 meter.

Tabel 3-2: Huidig en benodigd aantal klokuren bewegingsonderwijs in het speciaal onderwijs, Urk (2019-2040)
Bron: Orpheus 2019 Urk Individualisering, bewerking

BENODIGDE CAPACITEIT **Scenario INDIVIDUALISERING**
Klokuren bewegingsonderwijs

kalenderjaar		*2020*	*2025*	*2030*	*2035*	*2040*
teldatum per 1 oktober		*2019*	*2024*	*2029*	*2034*	*2039*
	Lokalen	bewegingsonderwijs				
Kentalis Enkschool	2					
2,5 klokuren per week per groep		5	5	7,5	5	5
Obadjaschool	4					
2,5 klokuren per week per groep		10	10	10	10	10
Zonnebloemschool						
2,5 klokuren per week per groep		7,5	10	7,5	7,5	7,5
Speciale basisscholen totaal	6					
totaal		22,5	25	25	22,5	22,5

3.3 Voortgezet onderwijs

In het voortgezet onderwijs heeft Berechja de beschikking over een eigen sporthal, de Waaiershoek, met twee ruimten voor indoorsporten. Daarnaast maakt Berechja voor het gymnastiekonderwijs gebruik van sporthal De Schelp. Pieter Zandt heeft het bewegingsonderwijs verdeeld over drie locaties: De Schelp, De Nagel en De Vlechttuinen. Zoals gebleken is in paragraaf 2.3 moeten beide scholen tot 2024 rekening houden met een stijgend aantal leerlingen en dus ook een toename van het aantal klassen en het aantal klokuren bewegingsonderwijs. Daarmee zal het beroep dat op de aanwezige sportlocaties wordt gedaan de komende jaren nog verder stijgen.

4 Effecten van Passend Onderwijs

4.1 Ontwikkeling aantal leerlingen

Een nauwkeurig beeld van de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het speciaal onderwijs uit Urk is lastig aan te geven vanuit de beschikbare bronnen. Omdat de basisscholen in het speciaal basisonderwijs in Urk pas recent zijn gestart bieden deze geen cijfers voor eerdere jaren. En de leerlingen die vanuit Urk op scholen buiten Urk zitten zijn in de cijfers niet herkenbaar als Urker leerlingen maar gaan op in het totale aantal leerlingen per school. Het beste beeld kan nog worden gegeven via het leerlingenvervoer, hoewel hierin de leerlingen waarvoor geen aanspraak op leerlingenvervoer wordt gemaakt (deels) ontbreken. In Tabel 4-1 wordt een overzicht gegeven vanuit de beschikbare data over het leerlingenvervoer, afkomstig van de gemeente.

NB *De weergegeven aantallen en cijfers vormen momentopnamen! In de loop van een jaar treden er wijzigingen op in aantallen leerlingen, aard vervoer en dus ook de kosten daarvan! In september zijn de kosten doorgaans het hoogst, ook omdat er vaak een deel van augustus in is verwerkt. Het gaat dus niet zozeer om de exacte aantallen en bedragen maar om vooral om een idee te geven van omvang en niveau.*

Met de invoering van het passend onderwijs in 2013 blijkt tussen 2014 en 2017 een daling te zijn ingezet van het aantal leerlingen met een aanspraak op leerlingenvervoer. Vanaf het schooljaar 2017/2018 zijn de aantallen min of meer stabiel en gaat het om ongeveer 165 leerlingen.

Tabel 4-1: Aantal leerlingen in het speciaal onderwijs uit Urk naar leeftijd (2013-2020)
Bron: Gemeente Urk leerlingenvervoer

Totaal	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
4-7 jaar	49	49	40	33	29	23	24
8-13 jaar	124	118	113	102	93	96	92
14-20 jaar	46	55	38	46	42	43	52
Totaal	219	222	191	181	164	162	168

4.2 Leerlingenvervoer

Leerlingenvervoer is voor kinderen die niet zelfstandig of niet onder begeleiding van ouders/verzorgers van en naar een basisschool, speciale school voor basisonderwijs, of een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs kunnen reizen. In de 'Verordening Leerlingenvervoer Gemeente Urk'[1] zijn de voorwaarden aangegeven voor het aangepaste vervoer. De gemeente Urk vergoedt in een aantal situaties de vervoerskosten van een kind tussen het woonadres en de dichtstbijzijnde school. De vergoeding kan

[1] http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Urk/CVDR369558/CVDR369558_2.html

plaatsvinden voor vervoer per fiets, openbaar vervoer, eigen vervoer of taxi/busje. Het vervoer per taxi/busje wordt aangepast leerlingenvervoer genoemd, voor Urk verzorgd door taxibedrijf Witteveen uit Lemmer.

Aantallen en kosten

Sinds 2014, het jaar waarin de zorgplicht van scholen en het passend onderwijs zijn ingevoerd, is er in het algemeen sprake van een dalende lijn in het aantal leerlingen dat in aanmerking is gekomen voor leerlingenvervoer. In het schooljaar 2014-2015 ging het nog om 227 leerlingen, in het huidige schooljaar 2019-2020 zijn er 169 leerlingen waarvoor de gemeente een bijdrage levert aan het vervoer van en naar school. De aantallen wijken iets af van die in de vorige tabel omdat hier alle leerlingen zijn geteld ongeacht het type onderwijs, terwijl in de vorige tabel alleen de leerlingen in het speciaal onderwijs zijn meegenomen.

De laatste jaren is met het leerlingenvervoer op Urk een bedrag van ongeveer € 600.000 gemoeid.
Met de aantallen leerlingen zijn ook de kosten voor het leerlingenvervoer in de loop der jaren gedaald maar in 2019 bedragen de kosten weer meer dan in 2018. De werkelijke kosten blijken vaak iets boven de begrote kosten te liggen.
NB De kosten zijn niet zonder meer te herleiden naar de aangegeven leerlingenaantallen. De schooljaren lopen van september tot en met juni, de boekjaren voor de kosten van januari tot en met december. Een boekjaar heeft dus te maken met twee schooljaren. De facturen hebben doorgaans betrekking op 4 weken.

Tabel 4-2: Aantal leerlingen met leerlingenvervoer en daarmee gemoeide kosten, Urk (2013-2020)
Bron: Gemeente Urk leerlingenvervoer

Schooljaar	Totaal	Boekjaar	Kosten
2013/2014	227	2013	€ 702.000
2014/2015	227	2014	€ 697.000
2015/2016	200	2015	€ 610.000
2016/2017	188	2016	€ 607.000
2017/2018	171	2017	€ 599.000
2018/2019	165	2018	€ 574.000
2019/2020	169	2019	€ 631.000

Anno 2020 worden vanuit Urk leerlingen naar Lelystad, Kampen, Zwolle, Emmeloord, Haren, Beetsterzwaag en Zeist vervoerd. Zoals is te zien in Tabel 4-3 is het aantal leerlingen uit Urk in de meeste plaatsen afgenomen tussen 2014 en 2019 en daarmee ook het leerlingenvervoer. Bij drie scholen is wel sprake geweest van een stijging van het aantal leerlingen: de Obadjaschool en de Twijn in Zwolle en de Zonnebloemschool in Emmeloord. In de tabel zijn alleen de plaatsen en scholen opgenomen waar in 2019/2020 nog sprake is van leerlingenvervoer.

Tabel 4-3: Leerlingenvervoer naar plaats, type onderwijs, grondslag, cluster en aantal leerlingen, Urk (september 2019). Bron: gemeente Urk en internet

Plaats	Naam school	(BO=basisonderwijs, SBO= Speciaal basisonderwijs, VSO= Voortgezet speciaal onderwijs)	Grondslag	Cluster	Leerlingen 2014/ 2015	Leerlingen 2019/ 2020
Lelystad	Al Ihsaan	BO	Islamitisch	-	2	1
	Eduvier	SBO/VSO en praktijkonderwijs		4	14	8
Kampen	Enkschool	SBO voor kinderen die slechthorend of doof zijn of een taalontwikkelingsstoornis (TOS) hebben		2	29	7
	Pieter Zandt	Praktijkonderwijs, Vmbo BB/KB/Mavo, Havo, Vwo, Gymnasium		-	0	6
Zwolle	Eliëzer	SBO	Gereformeerd		21	3
	Enkschool	SBO voor kinderen die slechthorend of doof zijn of een taalontwikkelingsstoornis (TOS) hebben		2	4	3
	Obadjaschool	SBO voor leerlingen met een lichamelijke, verstandelijke of meervoudige handicap	Reformatorisch	3	17	22
	Het Speelwerk	SBO	Gereformeerd	-	4	5
	De Twijn	SBO/VSO en expertise BO	Openbaar	3	10	18
Emmeloord	De Klimboom	SBO	Christelijk	-	20	19
	De Optimist (Eduvier)	SO/VSO		4	39	14
	Zonnebloemschool	SO/VSO	Christelijk	3	52	58
Haren	Guyotschool (Kentalis	SBO/VSO voor slechthorende en dove leerlingen		2	1	2
Beetsterzwaag	Lyndensteyn	Mytyl en tyltylschool voor SO en VSO voor kinderen en jongeren die lichamelijk of meervoudig beperkt of langdurig ziek zijn.		3	0	1
Zeist	Bartimeus	VSO voor kinderen die slechtziend of blind zijn	Christelijk	1	4	2
Totaal					**217**	**169**

4.2.1 Effect komst Obadjaschool naar Urk

In september 2017 konden voor het eerst 9 leerlingen die daarvoor nog naar de Obadjaschool in Zwolle moesten, op Urk voor onderwijs terecht. De Obadjaschool vond onderdak bij basisschool Petrus Dathenus. In het schooljaar 2017-2018 werden er nog 31 kinderen naar de Obadjaschool in Zwolle gebracht, twee schooljaren later gaat het nog om 22 kinderen. Voor de aangegeven 9 kinderen zijn de vervoerskosten omlaag gegaan omdat ze niet meer naar Zwolle maar naar de school op Urk worden vervoerd. Naarmate meer kinderen de overstap maken, of meteen in Urk terecht kunnen, zal het bedrag voor vervoer structureel lager worden.

4.3 Effecten komst nieuwe speciale scholen naar Urk

Obadjaschool

Verdere uitbreiding van de Obadjaschool op Urk zal dus waarschijnlijk een vermindering van het vervoer naar de Obadjaschool in Zwolle inhouden, met een daling van de kosten van leerlingenvervoer tot gevolg. Momenteel bedragen de gemiddelde kosten per maand naar de Obadjaschool in Zwolle per leerling (SO en VSO) voor het speciaal onderwijs tegen de € 410 (over de maanden september 2019 t/m januari 2020). De daadwerkelijke besparing zal onder andere afhankelijk zijn van het aandeel van de kilometerkosten binnen de totale kosten per leerling. Als het gaat om alle kinderen in de basisschoolleeftijd dan zijn er momenteel

13 leerlingen die naar de school in Zwolle worden vervoerd. Een deel zal daarvan waarschijnlijk de huidige school in Zwolle blijven bezoeken en geen overstap naar de Obadjaschool op Urk maken. Wel zal waarschijnlijk de instroom op termijn vanuit Urk naar de Obadjaschool in Zwolle verminderen.
Overigens zal de toekomstige verhuizing van de Obadjaschool naar de brede school in de Zeeheldenwijk de vervoerskosten mogelijk weer iets doen toenemen omdat de gemiddelde afstand naar deze locatie vanuit de overige wijken van Urk iets groter is dan naar de huidige locatie.

Zonnebloemschool

De komst van de Zonnebloemschool naar Urk zal gepaard gaan met een verdere daling van de kosten van het leerlingenvervoer. Nu bedragen de gemiddelde kosten per maand naar de Zonnebloem in Emmeloord per leerling voor het speciaal onderwijs circa € 180 en die voor het voortgezet speciaal onderwijs bijna € 150. Als de afstand kleiner wordt gaan de kilometerkosten omlaag. De daadwerkelijke besparing zal afhankelijk zijn van het aandeel van de kilometerkosten binnen de totale kosten per leerling en van welk type onderwijs exact op Urk gerealiseerd gaat worden. In september 2019 werden er 27 kinderen naar het speciaal onderwijs vervoerd en 30 naar het voortgezet speciaal onderwijs op de Zonnebloemschool in Emmeloord.

5 Verduurzaming

Rolverdeling gemeente en scholen bij verduurzaming

Gemeenten hebben de taak om te voorzien in adequate huisvesting van onder andere het primaire onderwijs binnen het grondgebied. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het beheren en exploiteren van de door hen gebruikte schoolgebouwen.

Gemeenten ontvangen via het gemeentefonds jaarlijks bedragen voor onderwijshuisvesting. Deze middelen kunnen door de gemeente worden ingezet voor nieuwbouw, uitbreiding, tijdelijke bouw, uitbreiding en/of ingebruikname, of in stand houden van bepaalde gebouwdelen. Schoolbesturen ontvangen naast normbudgetten voor personeelskosten en kosten van leermiddelen, jaarlijks ook een genormeerd budget voor instandhouding van het schoolgebouw.

De gemeente Urk heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Samen met lokale groepen, inwoners en bedrijven wordt gewerkt aan een mooi, energiezuinig en duurzaam Urk. Een groot deel van het maatschappelijk vastgoed in Urk bestaat uit schoolgebouwen en binnensportaccommodaties. Deze lenen zich dus goed om in belangrijke mate aan de duurzaamheidsambities van de gemeente bij te dragen.

Maatregelen en samenwerking

Het beheer van een school leent zich heel goed om, al dan niet gecombineerd met het uitvoeren van onderhouds-, controle- of beheerwerkzaamheden, aandacht te besteden aan de duurzaamheid van de school, waaronder het binnenklimaat en de energieprestatie. Periodiek kan worden gekeken naar maatregelen waarmee de kwaliteit van de school kan worden verbeterd en mogelijk ook tot een gunstiger exploitatie leiden. Maatregelen die verder gaan dan alleen de technische kwaliteit, en recht doen aan mogelijk veranderde gebruikswensen, de stand der techniek en aan de gestelde exploitatiedoelen. Substantiële winst op deze punten is te realiseren als gemeente en schoolbesturen de handen ineen slaan. Zoals de verantwoordelijkheid voor het onderhoud nu geregeld is, vallen sommige van de potentiële verbetermaatregelen onder de verantwoordelijkheid van gemeenten, anderen onder die van het schoolbestuur.

Activiteitenschema als advies

Door de huidige bekostigingssystematiek en gescheiden onderhoudsverantwoordelijkheid is aandacht nodig voor de onevenredige verdeling van kosten en baten van duurzaamheidsmaatregelen. Om te komen tot een juiste verdeling wordt daarom geadviseerd een activiteitenschema op te stellen. Hierbij moeten verschillende scenario's uitgewerkt worden inclusief bijbehorende maatregelpakketten. Gemeenten en schoolbestuur gaan hiermee aan tafel zitten om de resultaten te bespreken en mogelijk tot een afspraak komen. Als er besloten wordt tot het vervroegd doen, of doen van extra investeringen ten opzichte van wat reeds gepland

is, zal dit binnen de gemeente goedkeuring behoeven. Binnen het schoolbestuur kan er sprake zijn van een afwijking van wat in de jaarlijkse begroting is gepland. Ook hier zal expliciet goedkeuring voor moeten worden verleend door het schoolbestuur. Als er over meerdere jaren investeringen worden gedaan moeten partijen er op kunnen rekeningen dat de financiële middelen hiervoor ook 'geoormerkt' en gereserveerd zijn.[1]

In de loop van de 2021 zal door de gemeente in samenwerking met de scholen een duurzaamheidsplan worden opgesteld waarin maatregelen en verantwoordelijkheden worden uitgewerkt.

[1] Bronnen: Verduurzamen van het meerjarenonderhoud bij basisscholen, Leidraad DMOP en Leidraad verduurzamen meerjarenonderhoud van gemeentelijk vastgoed